

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnštvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem aprilom poteče naročnikom četrletnikom naročilo. Prosimo torej, naj se podvzamejo nadalješnje naročnino doposlati, da se jim ne pretrga ali pa ustavi dopošiljanje lista.

„Slov. Gospodar“ stane do 1. julija 80 kr., do 1. oktobra 1 fl. 60 kr. in do konca leta 2 fl. 20 kr.

Naročnina, nove in zaostala, naj se nam pošlje po poštnih nakaznicah, ker so take pošiljate najbolj ročne. Upravništvo.

Od roke do roke!

Naša zemlja nosi čudne ljudi na sebi. Nikoli jih sicer ni na njej manjkalo, ali v naših dneh jih prav le mrgoli po njej.

Med njimi pa stojé gotovo v prvi vrsti možje, ki so nemškemu bauernvereinu na čelu. Kdo so namreč ti ljudje? — Liberalci, to pa od pet do glave, tedaj prav taki, katerim gre sumljiva hvala, da so pod pretvezo: Vsak državljan ima pravico do popolne prostosti, kovali na vse pretege nove postave, stare pa so poderali ne mené se za to, ali so one res bile slabé in ali so nove boljše od njih.

„Tako“, pravijo sedaj ti možje sami, „so se sklenile postave, ki tlačijo posestnika, pomorejo mu v škodo in ga obsodijo — prav kakor pri kaki pravdi, kjer izgubi tožnik, ako ni bil o pravem času navzoč pri sodnji — bodi-si kriv ali nekriv.“

Resnica, v tem damo radi oklicu prav, katerega vsiljuje bauernverein sedaj tudi slov. kmetom. „Dajte ta list od roke do roke!“ stoji na čelu tega čudnega oklica; kar pa stoji v listu samem, to je huda obtožba liberalizma in bauernverein bije s tem, seveda zoper voljo, sam sebe po zobéh.

Vseh unih postav namreč, ki ležé sedaj, kakor težka mōra na kmečkem in tudi več manj na vseh drugih stanovih, ni nihče drug kriv, kakor liberalci in toraj prav tudi možje,

ki so sedaj smuknili v kmečke jope ter lové pod to izposojeno krinko še naših kmetov v luknjasto poslopje bauernvereina.

Za drugo tem možem ni in kjerkoli se zberó tako bolj sami med seboj, tudi ne kažejo druga, kakor to, da jim naj kmet sedaj zopet pomaga do vlade ter tako pozadela luknje v poslopu liberalizma. Društvo, čegar prva in poglavitna nakana je nemščina kot državni jezik, in druga carinska zveza z Nemčijo*), nima srca za Avstrijo in se samo hlina, če se dela, kakor da mara za avstrijsko kmečko ljudstvo.

Potreba je v resnici, nujna potreba je, da se stori kaj izdatnega za kmeta, toda liberalna gospoda bauernvereina nima volje in manjka ji moči to storiti. Njemu, ki mi je po sili topli jop strgal z života, gotovo ne verujem, ako mi tudi zatrjuje, da mi hoče napraviti novega.

In prav tak je položaj, v katerem se kmečki stan nahaja nasproti liberalizmu. Dokler je bil on na vrhu, tuškal je kmeta na tla, da so temu že vse kosti pokale, sedaj pa, ko imajo bolj konservativni možje vlado v rokah ter jemljejo, čeprav le po času, liberalizmu ono razderajočo moč, drzne se isti liberalizem kmeta in še huje, slov. kmeta vabiti, naj se vrže na novo njemu pod pesti: To je v resnici drzno, čudno in ne moremo reči drugače, nesramno.

Gotovo bi ti možje ne storili tega, ko bi ne menili, da je kmet, posebej pa še slovenski kmet, tak neumnež, kakor ga mala ta čudni oklic bauernvereina. Vendar to vemo, da so se, vsaj pri slov. kmetih, popolnem ukanili ti čudni vitezi v svojih izposojenih kmečkih jopih in njih oklic bode šel pri njih v resnici od roke do roke, toda le, naj bi hitreje prišel, kamor gre, — v peč ali če jih je več skupaj, na gnojišče. Tam še prinese more biti kaj koristi za slov. kmeta.

*) Glej sklepe „bauernv.“ zadruga na Dunaju z dne 25. marteja t. l. Ured.

Govor g. Bož. Raiča v državnem zboru

dne 19. marcija t. l.

(Dalje.)

Silno mučno je toraj, glasovati za podrobno debato v nasvetovanem državnem proračunu, in le tista malenkost upanja, da bode slavno ministerstvo v svojem daljnem postopanju popravilo ravnanje do Slovencev, napotuje me, da hočem glasovati za državni proračun. Vendar pa moram slavno vlado vnovič opozoriti na stare in nove nepravilnosti in krivice, ki nas Slovence občutljivo, dá smrtno težé, naj slavna vlada to neprilichnost odpravi.

Slavno ministerstvo nam je že mnogokrat obetalo (čujte! čujte! na levi) a besede ni držalo, (veselost na levi) marveč dela po svojih organih na iznarodjenje slovenskega naroda. (Čujte! čujte! na desnici.)

Pred dvema letoma, ko so slovenski poslanci iz Štajerskega izročili spomenico, zagotavljali so nam, da slavna vlada ne bode več nameščevala v ozemlji slovenskega jezika uradnikov, ki bi ne znali slovenščine v besedi in v pismu. (Čujte! na desni.) A to ni tako! Pri okrajnih glavarstvih nas počasté z grofi in baroni (živahna veselost), ki znajo za silo ali pa še ne pravilno slovenskega jezikoslovja in so toraj slovenščine nezmožni. (Čujte! na desni.) Jaz sam sem videl in slišal obravnavo, katero je imel izvršiti komisar plemič s slovenskim kmetom. Bilo je to v Ptujju. Komisar ni razumel slovenski, a kmet ne nemški in pri ti priliki tudi mimika ni dosti pomagala. (Živahna veselost.) Tako z nami ravnaajo vladni organi. (Posmeh na levi.)

Slovenskim občinam se navadno nemški dopisuje (Čujte! na desni), ako gre tukaj za blagor vlade ali s posebnim povdarkom za blagor države, tudi slovensko tu in tam; pri tem pa gre opomniti, da so taki dopisi dostikrat v nasprotju z jezikovnimi pravili, in so prava slovniška mešanica.

Dušni pastir je prosil, opirajoč se na ministerski odlok dne 6. avgusta 1876, okrajnega glavarja v Ptujju, da naj slovenski dopisuje, to bi bil imel slišati okrajni glavar, a tega ni storil. Dopisovalo se je na dalje nemško; dopisi so se vračali s prošnjo, naj se vendar slovenski dopisuje. Nasledek je bil, da je berič (živahna veselost), spremljan po srenjskem predstojniku, v župnijsko hišo prišel in vročenje po sili izvršil, to se je ponavljalo večkrat, vselej je bilo plačati fl. l. 68. (Veselost se živahno ponavlja.) Poziv na namestništvo ni pomagal nič, po slovenskem pregovoru: „Vrana vrani oči ne izkoplje.“

Nedavno okrajna sodnija v Arnežu ni rešila dopisa v slovenskem jeziku, dasiravno v tem kraji živé Slovenci, in je župnija Arnež še deloma slovenska. Davkarija v Cmureku ni hotela ljudskemu učitelju izplačati pobotnice,

ker je bila v slovenščini pisana, dasiravno ima okraj Cmurek tudi Slovence. Na tak način ravnaajo s členom XIX. in tako ravnaajo državni uradniki s Slovenci pod sedanjo vlado.

Dne 18. februarja 1884 je volil okrajni zastop v Ormužu in 15. aprila istega leta oni v Ptujju, prvomestnika. Dne 20. maja sem prašal zaradi potrjenja prvomestnika okrajnega zastopa iz Ormuža pri slavnem ministerstvu in dobil sem v odgovor: Sedaj še ni nič tukaj, pač pa je včeraj — namreč 19. maja 1884 — prišlo od ministerstva najvišje potrjenje (za drugega prvomestnika?) Drugi prvomestnik je prišel iz Moravskega in slovenščine ni zmožen. Kar se prvega prvomestnika za okrajni zastop v Ormožu na spodnjem Štajerskem tiče, je prišlo uradno pismo še le potem, ko se je o tem popraševalo in se še enkrat zahtevalo od ministerstva notranjih zadev; ne vem, kje se je stvar toliko časa mudila, ali v Ptujju pri okr. glavarstvu ali v Gradcu pri c. kr. namestništvu, a to vem, da je prvomestnik Slovenec po rojstvu in mišljenju, drugi tujec in nezmožen slovenskega jezika. Pravo sodbo o pravicoljubji dotičnih političnih uradnikov v Ptujju in v Gradcu si iz tega lahko posnamemo. Dne 8. maja 1884 se je stavila interpelacija do slavnega ministerstva notranjih zadev in za deželno brambo, kar se tiče obnašanja žandarjev do črno-rumene zastave, katero so odtrgali s plosolja, kjer je zborovalo slovensko-politično društvo v Slovenski Bistrici. Na to vprašanje niso niti odgovorili.

Leta 1883 so hodili žandarji v okraji Ptujjskem — se vé, da po naročilu okrajnega glavarstva — po gostilnah in drugih hišah v določenem kraji, v rokah so nosili listek s 17 vprašanji, ki so zadevala zadržanje in besede nekega učitelja. Zoper tega učitelja so začeli disciplinarno preiskavo in izročena je bila okrajnemu šolskemu nadzorniku, ki ga je bil poprej zatožil pri deželnem šolskem svetu. Ta učitelj, katerega prištevamo najspodobnejšim učiteljem na spodnjem Štajerskem, je moral v sredi polletja odlaziti preko mej Ptujjskega okraja, poglavitno zaradi tega, ker si je največ prizadejal za to, da je okrajna učiteljska konferenca sklenila, naj se drugi deželni jezik odpravi iz ljudske šole.

Ta učitelj je prosil pri c. kr. deželnem šolskem svetu za službeno doklado, niso mu je dali, dasiravno dekret, s katerim je bil predstavljen, nima besedice o tem, da bi bil predstavljen, ker bi se ni korektno obnašal. Meseca marcija preteklega leta poslal sem dotično pismo najvišji učilniški oblasti, zagovarjal petletno doklado, a kljubu temu, da sem prašal, nisem dosihmal ne pisem (aktov) nazaj dobil, niti kacega drugega odgovora. Tako v ustavnji Avstriji. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Nevolje vinogradnikov.

Iz Ljutomerskih gor, konec marcija 1886.

Na nekaterih vrhah, kjer ležijo gorice proti opoldanski strani, so že obrezali, v bolj peščenih zemljah začenjajo tudi kopati, nasproti pa na severni strani nahaja se še obilo snega in se nobeno delo še ne more začeti, le tu in tam zavoljo predolgega čakanja gazijo po snegu in režejo, a še bolj pa zato, ker zavoljo dolge zime in zavoljo lanske suše krma za živino zelo pomanjkuje tako, da se more rožje živini pokladati.

Vsakdo si lahko misli, kako da se uboga živina pri tako slabi krmi drži, pa da se še le preživi! Celo nekateri konji imajo takove gospodarje, ki jim strežejo z rožjem, pa menda zato, ker je ubogi konj zvozil premalo sladkega mošta v jeseni, da bi si za spomlad boljše krme prislužil. Razmere so različne.

Vreme imamo zdaj prav lepo in Bog daj, da bi nam ugajalo, da se vsaj zakasnjena opravila nekoliko odrinejo, po travnikih in kraj potokov prikazali pa so se že v obilnem številu spomladanski zvončki.

Neka sorta miši, ki so sicer veliko večje od navadnih miši, prav tako velike so, kakor podgane, mi jim tukaj pravimo krtice, kako se že prav imenujejo, pa ne vem — le ti požeruhi delajo grozno veliko škodo po vinogradih. Najbolj v slast so jim neki mladi trsi, večkrat po cele vrste samo mladega trsja izpodgrizejo, da se kar z roko lahko izpiplje, tudi v drevesnicah in na njivi se prehitro ovadi njih gospodarstvo, kajti je na površju, kjer one v zemlji rijejo, hitro za njimi vse venjeno, bodi-si krompir, šalata ali kakov koli sadež, še celo fižol podgrizejo. Nekateri pravijo, da se mora med trsjem fižol saditi, ker ta rastlina mišim zelo smrdi, ali nekako nasprotuje, da blizu ne grejo.

Tega pa sem prepričan iz lastne skušnje, da je ta bosa: lansko leto so mi skoraj do malega fižol uničile, ki je bil nasajen med krompirjem najuspješneje se dajo pregnati, ako jih zaslediš in izkopaš, to pa se da le tam, kjer se s kopanjem trsi, oziroma drugi sadeži ne uničijo. Večkrat mora se kopati na široko in celo po 4 čevlje globoko.

Še boljše je, ako se luknja s paličico ali z motiko poišče; čakaj potlej s puško tako dolgo, kajti pride za gotovo ven pogledat in ustreliti jo! K temu ni treba nobenega špriha (šretljev) usmrti jo že samo strelni prah. Ali bi nam ne mogel kdo v „Slov. Gosp.“ priporočati še kakega bolj priličnega sredstva zoper te požeruhe?

V. H.

Sejmovi. Dne 5. aprila v Mariboru, Vojniku, pri sv. Lenartu, v Središču in v Cerkovicah, dne 6. aprila v Ljubnu, dne 7. aprila na Vranskem in Rodnjah, dne 9. aprila v Dobovi in dne 10. aprila v Koprivnici.

Dopisi.

Iz Vuhreda. (Občni zbor) podružnice družbe sv. Cirila in Metoda se je v nedeljo 15. t. m. prav sijajno in veselo obhajal. O polu treh popoldne se je okoli 200 ljudi zbralo v Neuwirtovi (Pahernik) hiši, ki je bila z venc, podobami in s slovensko zastavo lepo okinčana. Vrli in pošteni narodnjaki so prišli od daljnega Remšnika, nizke Brezne, poštene Ribnice in visocega sv. Antona; iz Vuzenice in Marenberga, ter se je njim še pridružilo 6 duhovnov in trije učitelji. — Okoli treh je predsednik osnovalnega odbora č. g. A. Jazbec, Marenberški dekan, z veseljem in mikavnim nagovorom pričel zborovanje, ter je končavši dal besedo g. tajniku A. Kocuvan. Ta je v daljšem govoru na drobno razjasnil namen podružnice, podpirati in pospeševati slovensko šolo na katoliški in narodni podlagi, ter je vplel v govor marsiktero šaljivo, da ga je vse veselo in rado poslušalo. Končal je imenitno besedo z navdušenim klicom: Katoliški možje, predragi in mili Slovenci! Delajmo krepko za vero, za milo domovino in za presvitlega cesarja, ki z jednako ljubeznijo skrbijo za vse svoje narode! Prekrasna slava in navdušeni živio klici so doneli po napolnjeni sobi. Po prebranih in razloženih pravilih so bili, kakor je „Sl. Gosp.“ že poročal, v odbor izvoljeni: g. Janez Pahernik, predsednik, č. g. Anton Jazbec, dekan, namestnik; č. g. Anton Kocuvan, župnik, tajnik; g. J. Mejavšek, nadučitelj Marenberški, namestnik; Juri Osrajnik, denarničar in Alojzij Grobelnik namestnik. — Pristopilo je potem 12 narodnjakov k podružnici, katera sedaj uže 60 udov šteje, to je lepo število za Marenberški okraj, gotovo pa bo se še bolj pomnožilo. Konečno se zahvali g. predsednik vsem, ki so se vdeležili prvega občnega zborovanja, posebno vrlim možem iz Remšnika in junaškim korenjakom Janževskega vrha, ter sklene zborovanje. Navdušeni in veseli smo se podali v pošteno in narodno Pahernikovo hišo pod bregom na kapljico žlahtnega vinca in k prijaznemu pogovoru z resnično željo: Na snidenje v kratkem! Vse za vero, dom in cesarja! —

Od sv. Križa nad Mariborom. (Slaba z apuščina. Izid volitve. Svet županu.) Naša fara je bila nekaj med Slovenci po pravici prav na slabem glasu. To je bilo takrat, ko je bil rajni Seidl (naj v miru počiva!) še — križanski bog. Pravi Bog seveda ni bil, pa čuden malik, da se je nekaj Križančanov

koj v prahu valjalo pred njim. Tisti pa, ki se niso v prahu valjali, storili so krivo, da so tiho od strani gledali, koliko časa da bo to malikovanje trpelo. Ali kakor vsaka slaba reč, si je tudi Seidlovo gospodarstvo skopalo jamo, iz katere ni več ustalo. L. 1878 pri volitvah propadel je tako sramotno, da smo se ga za vselej iznebili. Od takrat naprej do lanskega leta volil je sv. Križ same narodne volilne može, in si je tako opral stari nemčurski madež pred vsem slovenskim svetom, sebi na čast in Slovencem na korist. Vendar Seidl zapustil nam je nekaj dedščine na Šobru, kmeta Baželjna, enega izmed svojih najzvestejših privržencev. Ta je pri lanskih in predlanskih volitvah zopet vzdigoval glavo, rogovilil in pihal proti Slovencem, pa obekrali mu je popolnoma izpodletelo, vjel je prav siromaško število glasov. Mislili smo tedaj, da ga je to dovolj zbičilo ter da v trdo slovenski fari, kakoršna je sv. Križ, vendar ne bo več vsiljeval svojega nemčurskega evangelija. Toda v tem smo se zmotili. Skušnjavec nikdar ne miruje in tudi slabo blago najde kupceve, ki se v slepi nevednosti ali goli zagrizenosti postavijo za pomočnike naših nasprotnikov. Med temi pomaga B...u eden, s katerim skoro ni mogoče spregovoriti pametne besede. Če je trezen, ne govori nič, sicer pa tako zine, da se koj „kugle“ kotajo po bregu dol. Drugi, ki je očitno stopil na B...ovo stran, je župan sam. Lani je ta kot volilni mož volil na slovensko stran, ker je videl, da je taka volja volilcev, ki so mu dali zaupanje. Pri letošnjih srenjskih volitvah pa smo spoznali vso njegovo nezanesljivost. Pokazal je, da ni mož stanovitnega prepričanja in da mora tako plesati, kakor mu piska njegov sorodnik B. Ko je videl, da še dalje ostane na županskem stolu, obrnil je naenkrat plašč in pokazal Slovencem kosmato stran. Strmeli smo in se čudili, da se može, ki hočejo biti glave v srenji, ne sramujejo takih razžaljivih besedi, kakor smo jih pri srenjski volitvi dne 7. sušca slišali iz ust nemčurskih odpadnikov. Tega neotesanega obnašanja križanski narodnjaki ne bodo lahko pozabili. Odpadniki so žalibog vsi ednaki. Svojo slabo reč menijo najbolj braniti s tem, da psujejo na poštene narodnjake, kateri se pogumno potegujejo za našo pravico. Ker srenjska volitev ni bila vsa v redu, vložila je narodna stranka protest in c. kr. namestnija bo imela priložnost, naše nemčurje podučiti o tistem paragrafu, ki pravi, da v srenjskem svetovalstvu ne smeta sedeti dva iz ene žlahte. — Poročati pa imam tudi veselo znamenje. Narodna zavest se je pri nas že tako utrdila, da je nekaj zavodnih kmetov tirjalo, naj župan slovenski uraduje. Radovedni smo, bo-li župan trdovraten ostal, ali pa se spomnil, da ni srenja zavoljo

župana na svetu, ampak narobe. Če hoče, da ga čislajo vsi srenjčani, naj ne pozabi krepkih besedi vrlega narodnjaka: „Mi Križančanje ne pojdemo v nemški žakelj!“

Iz Pobrežja pri Ptujih. (Pozor!) Pri nas bode v kratkem volitev za občinski odbor. Tukaj je krvava potreba, da si takega župana zvolimo, kateri tudi slovenski pisati zna, ker kakega — drugega jezika govorečih prebivalcev mi nimamo. Na Vidmu so vendar trije posestniki, katerim se je na pust senjalo, da nemški znajo, ali mi mislimo, da nismo za to na svet prišli, da bi nemškutarskim senjam ugajali. Na Vidmu imamo enega „purgarja“, katerega se ne moremo iz občinskega odbora iznebiti. Ta človek je sladek, kakor strd, če kje za njegovo korist gre; ali on zgine vsikdar, kakor kafra, če bi kako besedico za nas Slovence spregovoriti moral. Ako svoje sloke bedrice „v mesto“ nese, ne pozna tam nobenega nas kmetov in če tam kakega duhovnika vidi, ga pisano pogleduje, kakor ščuk za bednja. Na Jožefovo je tudi enkrat v Ptujih nemškutarske kosti glodal in močno-osoljeni gulaš žvekal. Ta možek tudi rad pogosto v farovž smukne in tam po litru segne, ali mi mislimo, da tam za naprej za njega ne bode več prostora, kakor tudi v občinskem odboru ne. Mi smo sami Slovenci in zvesti katoličani in bomo v občinski odbor volili Slovence in katoličane, ne nemškutarjev in laži-liberalcev. Videli bomo tedaj.

M.

Od sv. Mohorja pri Slatini. (Ponujano blago za smeh.) Naša občina je popolnem slovenska, toraj tudi, kakor se za tako spodobi, uraduje slovenski. Tukaj na Slatini imamo tudi politično društvo, ki se je s početkom zvalo „kmetско društvo“. A sedaj smo ga prekrstili v „kat. polit. društvo.“ Mogoče, da to naše poprej „kmetско društvo“ zasledil je nemški „bauernverein“ Mariborske okolice, ter je tudi sem poslal svoja vabila. češ, da bi mu lepo pod roko segli, se lepo sporazumeli ter vsi vkup srečno smuknili v nemčurski koš. Toda tukaj se je „bauernverein“ dobro opekel. Njegovih listin še za naše klobase nočemo porabiti, toraj mu jih pošljemo nazaj. Že v svojem oklicu udriha po naših poslancih, kakor bi bili slepci in le slepce volili. Ali pa bo le menda on ustvaril može, ki bojo osrečili naše kraje? Ali kje so tisti, to je danes prašanje. Trdno upamo, da za take lisičje zvijače je malo mesta na slovenskih tleh, in da nas s svojim vabilom le pripravi v smeh. Vedno bolj se vresničuje, da Slovan gre na dan. Tema, ki je naše stariše krila, vedno bolj se je zgubila. Nastopil davno je že beli dan, v njem bo živel Slovenec spoštovan. To piše pa tisti, ki res tudi kakor „bauernverein“ zahteva, sam oskrbuje svoje posestvo.

Martin Debelak, župan.

Iz Gornjega grada. (Šolsko društvo. Dolga zima.) Zborovanja dne 25. t. m. o za-
devi volitve stalnega odbora podružnice sv.
Cirila in Metoda za tukajšnji okraj se je vde-
ležilo prav lepo število družnikov, od katerih
so bili izvoljeni v načelništvo: Č. gosp. dekan
L. Potočnik za prvomestnika, gosp. J. Detiček,
c. kr. notar za blagajnika in gosp. M. Spende,
učitelj, za tajnika; za namestnika pa: g. Anton
Goričar, veleposestnik v Mozirji, gosp. Matija
Krtina, župnik na Rečici in g. Miloš Schmid,
kaplan na Ljubnem. Pohvalno se mora še omeni-
ti, da blizo tretjina članov, ki so že k naši
podružnici pristopili, spada v vrsto ustanov-
nikov, ostali pa so letniki in le dva podpor-
nika. Imamo veselo upanje, da se jih v kratkem
še mnogo oglasi. — V gospodarskem oziru pa
Vam poročam le žalostne novice iz našega
okraja, po gorah namreč leži še debelo snega,
mnogim kmetom pa že pomanjkuje potrebne
mrve, živine ne morajo prodati, in tudi lesna
trgovina se noče oživiti, tega pa so krive nego-
tove razmere na Balkanskem poluotoku.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nadvojvoda Karol
Štefan potuje po Dalmaciji in je obiskal šolo
v Malem Lošinu. Zavzel se je pa v njej, ko
je videl, da je šola italijanska, otroci pa —
hrvaški. Tako pa je tudi sem ter tje pri nas
za Dravo in še huje na Koroškem. Otroci so
trdi Slovenci, a učé jih v trdi nemščini. — V
drž. zboru so po hudi vojski (v besedah) vzpre-
jeli proračunske predloge ministerstev ter se zdaj
že razpravlja o proračunih posameznih mini-
sterstev. Tudi sedaj se hudo tepó; najhujši so
ultranemški petelinje; zoper grofa Taaffeja so
tiskar Strache, dr. Knotz in v obče potem ne-
bodi-ga-treba „kralj bauernvereina“, vitez
Schönerer le kar besneli. Minister je odgovoril,
toda škoda, taci ljudje niso vredni takih mirnih
besed. — V seji v ponedeljek imeli so proračun
poučnega ministerstva v delu, levičar dr. Fuss
je ostro prijel ministra dr. pl. Gautscha zavoljo
ukaza gledé šolskih knjižic. Minister mu je
tako odgovoril pikro pa točno. Njegov govor
je desnica vzprejela z burno pohvalo. Profesor
Šuklje povdarjal je potrebo slov. šol na Koro-
škem in pa slov. gimnazij po slov. pokrajinah;
„bogu nemšk. šulvereina“, dr. Weitlofu ta govor
ni dal mirú ter se je takoj vzdignil zoper slov.
šole. — Odsek za dež. brambo vzprejel je načrt
postave o črni vojski in minister grof Welsers-
heimb predložil je osnovo izvrševalnih uredbe
gledé te postave. — Društvo poljedelcev in
gozdnarjev vložilo je pri drž. zboru prošnjo,
naj vzame država žganjarstvo v svoje roke. —
Proti dež. glavarju, borlskemu grofu Wurm-
brandu se posebno agituje, ker je rekel, da Nemci

ne nameravajo avstrijskega cesarstva prestrojiti
v nemško. Ta agitacija je pomenljiva. — V Ljub-
ljani se dela sedaj za dopolnilne volitve v mestni
zastop, iz večine se bodo volili gospodje, ki so
bili že sedaj v zastopu. Nemci in nemčurji so
tihi. — Prof. velike realke v Ljubljani, g. Fr.
Levec imenovan je za okr. šolsk. nadzornika
v Radoliškem okraju. — Na Koroškem zavedajo
se Slovenci čedalje bolj svoje narodnosti, ter
podpisujejo marljivo prošnje za slov. verske
šole in za nedeljsko praznovanje; nemški juristi
pa plešejo v postu, stari v Celovcu, mladi pa v
Beču. — Čez Predil je cesta, ki pelje iz Koroške
na Primorsko, bila nad teden dni zaprta, ker
se je nad Rabeljskim jezerom bil udrl velik
plaz. Vrh Predila pa je snega nad poldrug
seženj na debelo, bati se je povodnji. — V
Bosno in Hercegovino pojde te dni nadvojvoda
Albreht, maršal c. kr. vojske, skozi Dalmacijo,
pravijo, da je temu povod zgola vojašk namen. —
Hrvaška regnikolarna deputacija se vendar že
nekaj bolj ohrabruje zoper madjarski napuh
ter terja, da se vrši za naprej vse dopisovanje
med ogersko in hrvaško vlado samo hrvaški.

Vnanje države. Meja med Srbijo in Bol-
garijo se je vsled mladega mirú odprla a nihče
ne dvomi, da tam doli ne bo dolgo mirú. Srbija
množi svoje vojaštvo ter tišči tisto na turške
meje. — Bolgarski knez se noče udati ter terja,
da se imenuje za vse življenje guvernerjem
Vzhodnje Rumelije, velevlasti pa niso volje
dopustiti tega dalje, kakor na pet let. — Zoper
kneza Aleksandra se neki snuje upor in na
čelu je bojda minister Cankov sam, preveč jim
pre čika na Nemško. — Grška vlada je sklicala
nova dva razreda rezervistov pod orožje in
bode pomnožila papirnati denar, se ve, da je
ta po ceni ali kdo ga bo vzprejel? — Rusi in
Angležani so si pa zopet v laséh zavoljo afgan-
skih mej. Rusi bojda preveč zemlje terjajo. —
Car in carica gresta sedaj za kaciš 14 dni
doli v Krimejo. Dela se za nju slovesni vzpre-
jem. — V nemškem dež. zboru izvršilo se je
sedaj drugo branje monopola za žganje. Knez
Bismarck ga je zagovarjal češ, da je državi
treba denarja, kljubu milemu glasu, ki ga je
knez takrat izvolil, pa se je predlog nazadnje
vendar zavrgel z veliko večino. — V Belgiji
se je celo zimo trdo godilo delalcem, ker jim
je zaslužka manjkalo, sedaj pa so sklenili, da
si bodo sami pomagali in so res že tudi na
večih krajih začeli razsajati. Redarji jih že ne
ukroté več, treba je vojakov, toda mi menimo,
da jih tudi ti ne ukroté. Ako se jim ne poskrbi
dela, kam bodo reve si šli po kruha za žene
in otroke? Kar so si morebiti bili prihranili,
to so dolgo zimo lekho potrošili. — Na Angleškem
se sedaj najbolj ugiblje, je-li bo Gladstone do-
segel, kar je namenil Ircem podati. Nasprot-
nikov ima obilo, dva ministra Chamberlain pa

Trevelyan, sta že stopila iz ministerstva, ker se nista z njim strinjala. Gladstone ostane pa vse eno pri svoji misli in je bojda tudi kraljica za-nj.

Za poduk in kratek čas.

Par nobile fratrum ali dva zrela ptiča.

V majhnem primorskem mestu sta živela dva stara ribiča; Jaka in Miha sta se imenovala. Bila sta si od mladih nog prijatelja, in večidel sta skupaj živela, skupaj gospodarila in ko sta ribila skupno, eno mrežo in eno ladjo rabila.

Oba, Jaka in Miha, sta si bila po životu in značaju jako podobna; bila sta močna, ogorela, osorna starca, ki sta nad vse ljubila žganje, v drugih lastnostih pa se tudi nobeden ni drugemu vdal.

„Jaz vem izvrstno ribe kuhati, slanike soliti in morske rake snažiti“, pravil je Jaka.

„To jaz tudi vem; a jaz jih vem tudi dobro prodajati“, odvrne mu Miha.

„To jaz tudi vem“, pravi Jaka; „a jaz še jih vem tudi izvrstno loviti.“

„To jaz tudi vem“, odgovori Miha; „a vse to nama malo pomaga ker imava tako slabe vrvi pri najini mreži.“

„Ko bi vtegnila, lahko bi si nekatere vrvi splela“, meni Jaka.

„Ko bi denar imela, lahko bi si nekatere kupila“, misli Miha.

„Ko bi vedela, kde, lahko bi si nekatere na posodo vzela“, pravi Jaka.

„Ko bi vedela, kde, lahko bi si nekatere ukrala“, opomni Miha.

Ko se tako pogovarjata, zaslišita v cerkvi na hribu zunaj mesta zvoniti.

„Na hribu pa zvonijo“, reče Jaka.

„Pri zvonovih pa morajo imeti vrvi, da zvonijo“, odvrne Miha.

„In take vrvi so dolge in močne“, pravi Jaka. In Jaka je Miha zvito pogledal, Miha pa se je ravno tako zvito posmešnil.

„Ali greva v cerkev?“ vpraša Miha.

„Pojdiva, pa hitro, da ne bova zadnja“, odgovori Jaka.

In stara nerazdružljiva ptiča gresta v cerkev na hrib in sta tako dolgo v cerkvi ostala, da so vsi drugi domu odšli.

„Zdaj imava ugodno priliko“, reče Jaka.

„Meni se tudi tako zdi“, pristavi Miha.

In oba sta šla po ozkih stopnjicah in lestvicah v zvonik, kder so zvonovi viseli, in pri vsakem zvonu dolga močna vrv.

„Ena vrv bode moja“, dé Jaka.

„In ena moja“, odvrne Miha.

Ker čisto do zvonov ni bilo lestvice, ple-

zala sta vsak po svoji vrvi kvišku do zvonov, da bi prav pri zvonu odrezala vsak svojo vrv.

„Jaz sem že zgoraj“, zakliče Jaka.

„Jaz tudi“, odgovori Miha.

Jaka je vzel svoj nož iz žepa in ravno tako je storil Miha.

Jaka ima oster nož. toraj urno prereže vrv nad svojo glavo, in Jaka pade z vrvjo vred skoz zvonik na cerkvena tla ter si nogo stere in ramo spehne.

„Oh!“ vzdihuje Jaka na tleh, „kdo bi bil na to mislil!“

„Ti pa si res velik bedak, ker si vrv nad glavo odrezal, mar bi bil tako naredil, kakor jaz.“ In v tem prereže Miha vrv pod seboj, vrv pade na tla, Miha pa visi za zgornji konec vrvi v zvoniku, in ne more ne gori ne doli.

„Oh!“ vzdihuje Miha zgorej, „kdo bi bil na to mislil!“

„Vidiš, da si tudi ti velik bedak; zdaj boš pa do jutra zgoraj visel“, posmehuje se mu Jaka.

In tako je bilo. Strašna noč je bila to za neločljiva prijatelja Jaka in Miha. Vzdihovala sta in kričala, jokala in tarnala, klela in molila, pa vse je bilo zastonj, dokler ni prišel mežnar juternice zvonit, ter je našel Jaka na tleh ležati, Miha pa zagledal zgorej pri zvonu viseti. Jaka so takoj zanesli v bolnišnico, da so mu nogo ozdravili, Miho pa so odvedli v luknjo, kamor je poznej tudi Jaka prišel, da sta mogla spet skupaj premišljevati in se posvetovati, kako bi si za svojo mrežo pripravila dobrih vrvi.

J. S.

Smešnica 13. Sinko: „Mati, nocoj se mi je pa sanjalo, da je močno dež šel ter me je do slednje niti premočil.“ Mati (prijemši ga za uho): „Malopriduež, mar ti nisem že tolikokrat velela, da ne smeš brez marele z doma?“ Sinko (jokajoč se): „Saj se tudi nisem bil še s postelje gaul.“

Razne stvari.

(Pri svitlem cesarju.) Njih ekscelencija mil. knez in škof so bili v ponedeljek, dne 29. pr. meseca v posebni avdijenci pri svitlem cesarju.

(Tudi nekaj!) Za šulverein so poslali iz Rogateca sredi Slovencev v Berolin ali kam že, 41 gld. 50 kr., iz Arveža na nemški meji pa — ubogih 6 goldinarjev.

(Novi sejmovi.) Občini na Valcu (pri sv. Duhu nad Lučanami) so odslej ti-le sejmovi dovoljeni: Na drugi in sedmi ponedeljek po binkoštih ter na ponedeljek po angeljski nedelji.

(Pomenljivo znamenje iz šulvereina.) Kakor „D. W.“ naznanja, bode prihodnjo nedeljo, dne 4. aprila, v Celju neko

„spomladno veselje“ nemšk. šulvereina. Pri tem ima se bojda tem, ki se ga vdeležijo, „vse podati, kar šegeče goltanec in zadovoljuje želodec...“ No mi menimo, če je že tega treba obljubovati, da se izvrši kaj za šulverein, potem ne more pri ljudeh za-nj posebne uneme biti.

(Slab sejem) V soboto, dne 27. marca bilo se je na sejem v Teharje 1223 glav goveje živine in 254 konj prignalo. Ali kupcev je bilo le malo in so živine slabo osmino pokupili. Ljudem manjka krme.

(Zastrupljenje.) V Pobrežju pri Ptujtu sta se Anton in Marija Vidovič hotela dveh zakonskih, od katerih sta bila kupila zemljišče, iznebiti ter sta jima z mišnico zavdala. Predolgo, sta mislila, sta že dajala jima pravico.

(Tatvina na cesti.) Krčmarju Francu Lorenčiču iz Rač je nek človek potem, ko se mu je na voz vsedel, blizu 800 gld. denarja ukradel ter jo z njim Bog ve, kam pobrisal.

(Slov. matica.) Letošnji redni veliki zbor bo v sredo 28. aprila. Ako želi kdo izmed društvenikov v zmyslu § 4. lit. a. društvenih pravil staviti v zboru kak nasvet, naj ga z ozirom na § 3. društvenih pravil naznani in predloži odboru najpozneje do 7. aprila t. l.

(Domača izgodovina.) Strokovnjak kranjske izgodovine, g. Avg. Dimitz, je spisal „kratko izgodovino kranjske dežele“ v nemškem jeziku. Knjižico, ki šteje 147 strani, sta natisnila in založila Kleinmayr in Bamberg v Ljubljani. Mi jo priporočamo vsem, ki se zanimajo za izgodovino Slovencev, kajti v kratkem izvedó najvažnije dogodke, ki so se od najstarejših časov do naših dni na Kranjskem vršili in le-ti so več ali manj segli tudi v sosednje in posebno še v naše, štajerske kraje. Gospodom, ki sestavljajo spominjske knjige svojih župnij, utegnili bi semtertje streči, ker jim na lehkem pomore do pregleda izgodovinskih dogodeb.

(Preselitev.) Kakor je sedaj določeno, preseli se jeseni 7. bataljon lovečev iz Ptujtu v Celovec, 87. pešpolk pa pride iz Bosnije domov.

(Samomorilec.) Ključavničar južne železnice v Mariboru ustrelil je dne 17. pr. m. trikrat na neko natakario za to, ker ga ni marala. K sreči pa je njo le malo ranil, pač pa je sebe potem popolnem ustrelil.

(Nove pesmi.) Štiri velikonočne in eno pesem za poroko je organist v Stari Loki, g. Ig. Hladnik zložil in jih ravnokar izdal. Pesmi so prav lahke in lepo doneče; dobodo se v „kat. bukvarni“ v Ljubljani, zvezek po 50 kr. a. v.

(Mlad ropar.) Hlapec Lovro Brumar v Jablanah v slov. Goricah je v soboto dne 20. pr. meseca Andr. Vraza, posestnika v Gorenji Voličini, ko se je ta vračal iz sejma pri sv. Jožefu poleg Maribora domov, prav blizu nje-

govega doma roparski napadel ter ga s kolom trikrat tako hudo udaril po licu, da mu je nosno kost prebil. Ko je ta seveda omedlel, pa mu je zločin ves denar 187 gld. vzal ter ga pustil ležati v krvi. Posestnik se je čez nekaj časa zavedel in z vso silo na dom privlekel, a sedaj visi med življenjem in smrtjo; roparja pa so že zaprli.

(Volitev srenjsk. predstojništva.) V Bohovi pri Hočah voljen je na novo za župana vrli Janez Vreznar, za svetovalca pa bosta Karol Flakus in Šimon Stupan.

(Amerikanski trs) Vinorejska šola v Mariboru prepusti 2000 ameriškanskih trsov kmetijskemu društvu v Predoru.

(Srečna mati.) Blizu mesta Pompeji na Italijanskem živi 47 let stara žena; 19 let živi v srečnem zakonu in je imela v tem času 15krat trojčke. V celem je mati 52 otrok, med njima pa je bojda le troje deklet in vsi drugi so čvrsti fanti.

(Niklena posoda.) Kakor je najvišji zdravstveni svet na Dunaju razsodil, je posoda iz nikla ali z niklom prevlečena nevarna za kuho.

Listnica uredništva: Gg. dopisnike iz Ptujtu, Središča, izza Boča, Pohorja in dr. prosimo potrpljenja, s časom jim že ustrezemo, v tej številki pa ni več ali še ni bilo mogoče.

Listič upravnštva: Bl. g. dr. P. 2 gld. 20, kr.

Loterijne številke:

V Lincu 27. marcija 1886: 27, 30, 63, 61, 4
V Trstu " " " 67, 40, 77, 7, 5
Prihodnje srečkanje 3. aprila 1886

3-3

Borove popke

samo od polomljenih borovcev, češminjevo lubje od korenin in palic, kakor tudi kuhinjske kosti kupuje v vsaki množini vedno po najvišji ceni.

Josip Strzelba

v Ljubljani.

Učenc, 14—15 let star, z dobrimi šolskimi spričevali, zmožen slovenskega in nemškega jezika, lahko takoj vstopi in dobi pozneje službo čbelarskega mojstra (s prostim stanovanjem in hrano in 100—300 for. na leto.) Več pové trgovina z bčelami barona Rothschütza v Višnji gori na Kranjskem. 2-2

Na prodaj

je vinograd po nizki ceni, sadno drevje in les; vse vkup meri 8 plugov v 875□⁰, tudi hiša in klet za 20 štrtinjakov. Več pové Janez Kranjc pri sv. Vidu blizu Ptujtu. 1-2

Prav lepa pšenična ogerska moka se prodaja pri „Tirolcu“ v Mariboru na velikem trgu pri pošti pod stopnicami; klg. po 8, 10, 12, 14, 16 in 18 kr. Prodajajo se pa tudi na mero in po jako nizki ceni mnogovrstne druge reči. 1-3

Štev. 1326.

Oklic.

2-3

Ces. kralj. okrajno sodišče v Slovenski Bistrici naznanja, da je prostovoljna dražba mladoletnim **Kašpar Smoletovim dedičem** lastnega vina od leta 1885 in 1884 okoli 20 štrtinjakov dovoljena in se bode dne

12. aprila 1886

dopoldne od 10. do 12 ure v Poličanah, popoldne od 2. do 4. ure pa v Gaberniku vršila in da se bo vino le po ceditvi ali više in za gotovo plačilo prodavalo.

C. k. okrajno sodišče v Slovenski Bistrici dne 10. sušča 1886.

L. s.

C. k. okrajni sodnik:
Sorko.

4-4

Hiša

s tremi kletmi, vrtom itd., blizu glavne ceste, na kateri obstoji že dalje časa krčma, posebno za kovača pripravna, se pod ugodnimi pogoji prodaja. Več pové upravništvo „Slov. Gosp.“

Prodaja posestva.

3-3

Proda se lepo posestvo, 1/2 ure od Ljubljane v prijaznem kraju ležeče, z velikim zidanim gospodarskim poslopjem, obstoječ: iz 5 stanovanjnih sob, hleva za 30 glay, pod ali skedanj, 3 šupi, 2 kleti, 1 magacin za vino, 2 shrambi za žito i. t. d. kozolec s 24 okni čebelnjak, svinjak i. t. d. Ker je tako blizu mesta, iztržijo se prav koristno in lahko vsakovrstni pridelki; poleg tega je za mlekarstvo prav ugodno. Pripravno je tudi za vsakovrstno obrt. Polja, njiv in vrtov je za 32 oralov, borštev, pašnikov je za 14 oralov. Temu trdna cena je gl. 16.500; pol té cene — po dogovorjenju tudi več — se proti intabulaciji na posestvu pusti.

Več pové **M. Dogan** v Ljubljani.

2-2

Kovačnico v najem

dobi vsaki čas izurjen delavec za kmetijsko orodje, podkovanje konjev itd. po jako ugodnem pogoju pri

Janez Vivod-u
v Doliču, Pošta Mislinje.

1-10

Na prodaj!

Vinograd, eden oral velik, dobro obdelan, obrodi na leto po deset štrtinjakov vina s prav lepo solnčno lego zelo blizu železniške postaje v Poličanah, proda se pod roko po znižani ceni. Več o tem se izvé pri

Antoniji Belak,
poleg železniške postaje v Poličanah.

V Šoštanju meseca marcija 1886.

Nacelnistvo.

Activa		Passiva	
	gld.	kr.	
Gotovine od 31. dec. 1885	2552	67	Ustanovni deleži
Terjatve	97289	25	Obrsti od teh
Zaostale obrsti	2173	17	Zadružni deleži
Prodajala	12280	—	Hranilne vloge
Iventar	301	45	Pripisane obrsti
Aktivne vloge	6100	—	Ustanovna rezerva
Obrsti od teh	541	55	Obrsti od te
Vrednosne listine	2424	84	Naprej piščane obrsti
Obrsti od teh	119	75	Rezerva za izgube
Prehodni zneski	411	55	Čisti dobiček
Vkup	124194	23	Vkup
			124194
			23

Bilanca
Šoštanjske posojilnice
za leto 1885.

Ceneje kakor kjerkoli!

Velika izprodaja

gotovih moških in deških oblek kakor tudi perila.

Zavoljo prevelike zaloge v gotovih oblekah in perila sem primorana, da napravim to izprodajo.

Opozarjam tedaj p. n. občinstvo na to, da prodajam od dnes naprej gornje blago za **močno znižano ceno.**

V dovoljno obiskanje priporoča se

Marija Heumayr,

Veliki trg, na oglu Dravske ulice, čez stopnjice v Mariboru.

2-3

Ceneje kakor kjerkoli!